

Aan de gemeenteraden en colleges van de gemeenten Almelo, Borne, Enschede, Haaksbergen, Hengelo, Losser, Oldenzaal en Twenterand

Datum	Uw kenmerk	Ons kenmerk	Behandeld door
16 mei 2024			S. te Marvelde B. Lassche
Onderwerp			
Reactie op QuickScan Jaarstukken gemeenschappelijke regelingen 2024			

Geachte leden van de raad / het college,

Met belangstelling heeft GBTwente kennisgenomen van de QuickScan Gemeenschappelijke Regelingen 2024 van de gezamenlijke Rekenkamercommissies van onder meer de gemeenten Almelo, Enschede, Haaksbergen, Hengelo, Losser, Oldenzaal en de gemeenteraden van Borne en Twenterand.

In deze brief reageren wij op de bevindingen/suggesties/opmerkingen die ten aanzien van GBTwente in de QuickScan zijn opgenomen.

Reactie op de algemene opmerkingen in hoofdstuk 3

Kadernota

In de QuickScan is opgenomen dat de Stadsbank Oost Nederland en de Veiligheidsregio een kadernota hebben aangeboden aan de raden van de gemeenten en dat Samen Twente een vergelijkbaar document heeft aangeboden. Op 12 januari 2024 heeft GBTwente de op 11 januari 2024 door het algemeen bestuur vastgestelde Kaderbrief 2025 verstuurd aan de raadsgriffies van de gemeenten Almelo, Borne, Enschede, Hengelo, Oldenzaal, het bestuurssecretariaat van de gemeenten Twenterand en de griffier van de gemeente Haaksbergen en Losser. Hiermee heeft ook GBTwente aan de wettelijke verplichting conform de Wet Gemeenschappelijke Regelingen voldaan.

Personeelskosten

Wij volgen de systematiek zoals de werkgroep financiën van de deelnemende gemeenten die aandraagt en gebruiken daarmee de juiste grondslag. We danken u voor de gegeven suggesties.

Ondercapaciteit

GBTwente verzorgt de uitvoering van de Wet Waardering Onroerende Zaken alsmede de heffing en inning van gemeentelijke belastingen voor haar deelnemers. Dit zijn allemaal wettelijke taken, waardoor prioritering tussen deze taken niet mogelijk is. Alle stappen in het proces moeten immers uitgevoerd worden om te borgen dat de belastingopbrengsten van de gemeenten volledig zijn en conform de vigerende wetgeving wordt opgelegd en geïnd. Onderbezetting bij eigen personeel wordt opgevangen door het inhuren van personeel van derden, zodat de wettelijke taak uitgevoerd wordt. Hiermee worden de uitvoeringsrisico's beperkt tot een minimum.

Prestatiegegevens en financiële cijfers

GBTwente neemt het advies in de QuickScan ter harte en zal voor toekomstige jaarverslagen en begrotingen kijken waar vergelijkende cijfers opgenomen kunnen worden.

Reactie op de specifieke opmerkingen met betrekking tot GBTwente in hoofdstuk 4

Opmerking commissie over inzage in loonkosten:

Ook bij GBTwente is ruimte om meer inzicht te geven in de relatie tussen loonkosten en werkelijke gemiddelde bezetting, waarbij overigens de tabel op pagina 13 van de begroting al behulpzaam is. Net zoals bij SamenTwente en de Veiligheidsregio zou ook hier een overzicht van kostensoorten bijdragen aan inzicht in de begroting.

Reactie GBTwente:

Wij zijn uiteraard bereid om te kijken waar wij nog stappen kunnen maken in het verbeteren van onze begroting. Nadat de begrotingen van SamenTwente en de Veiligheidsregio openbaar zijn geworden, zullen wij deze doornemen en hier lering uit trekken.

Opmerking commissie over de rentebaten

GBTwente kiest ervoor om geen rentebaten te begroten (p. 23 begroting). Bij een bankrekening met circa € 6 mln. geld voor schatkistbankieren (p. 37 begroting) is dat een conservatieve maatregel. Effectief betekent dit dat gemeenten op voorhand een te hoog voorschot aan GBTwente gaan betalen. De keuze is aan het bestuur, maar dan zou de eventuele meevaller die daaruit voortvloeit ook aan het einde van het jaar met de gemeentes moeten worden verrekend. Of er zou aanleiding moeten zijn om de begroting 2025 alsnog te wijzigen en daarover zienswijzen van de gemeenteraden te vragen. Nu bestaat het risico dat een meevaller uit rente ter compensatie van tegenvallers wordt ingezet.

Reactie GBTwente

Het positieve saldo op de bankrekening van GBTwente en daarmee het saldo schatkistbankieren zijn voor het overgrote deel gelden die door de inwoners en ondernemers naar GBTwente zijn overgemaakt om de belastingschuld te voldoen. Deze ontvangsten worden periodiek overgemaakt naar de gemeenten. De rentebaten die GBTwente ontvangt zijn dan ook voornamelijk rentebaten over de belastingontvangsten van de gemeenten. Het is op dit moment lastig om een reëel rentepercentage te schatten in 2025. GBTwente is er zich van bewust dat deze rentebaten terug dienen te vloeien naar de gemeenten als deze gerealiseerd worden. GBTwente kan zich de redenatie van de rekenkamercommissie voorstellen dat het risico bestaat dat bij

tegenvallers de rentebaten worden ingezet als dekking. Echter, de begroting is zo reëel mogelijk opgesteld op basis van de huidige kennis bij het opstellen van de begroting, waarmee dit risico als klein wordt beoordeeld. Hier wordt via de bestuursrapportages over gerapporteerd.

Opmerking commissie over de werkvoorraad en inhuur van derden

GBTwente laat op pagina 36 van de begroting zien dat er ongeveer € 10.000 incidentele lasten zouden zijn. Daar zijn wel vragen bij te stellen op basis van de werkvoorraden die er nog uit 2023 zijn, met name rondom de bezwaar- en beroepsprocedures. Dit is vooral van belang als er ten opzichte van wat gemiddeld gebruikelijk is veel werkvoorraden zijn. Ook bij inhuur van derden kan de vraag worden gesteld hoe structureel deze lasten zijn

Reactie GBTwente

2023 is een bijzonder jaar geweest als je kijkt naar de WOZ-bezwaren. We zijn geconfronteerd met een verdubbeling van het aantal WOZ-bezwaren. Door slimme innovatie toe te passen binnen het proces is het ons gelukt om in 2023 een groot deel van deze bezwaren af te ronden. Er zijn kwantitatief meer bezwaren verdaagd naar 2024, echter door de toegepaste innovatie is dit aan hoeveelheid werk geen recht evenredige toename. Dat is ook de reden waarom wij deze overloop niet als incidenteel hebben aangemerkt. Kijkend naar de kosten van dit proces kunnen we stellen dat ondanks de verdubbeling in aantallen, de kosten slechts marginaal zijn toegenomen. Vanwege de vergelijkbaarheid met voorgaande jaren hebben we dit wel als structureel aangemerkt.

Kijkend naar de beroepschriften zien we een ander beeld. Het overgrote deel van de beroepschriften op bezwaren 2023 zijn eind 2023 en begin 2024 binnengekomen. Hier zien we een verviervoudiging van de aantallen. Deze beroepschriften zullen bij voldoende capaciteit in de loop van 2024 bij de Rechtbank behandeld worden. In 2024 zullen deze werkzaamheden een incidentele druk op de exploitatie leggen. Daarom hebben wij ons bestuur ook voorgesteld om in de resultaatbestemming 2023 een bestemmingsreserve specifiek doel te vormen ter dekking van deze kosten.

Opmerking commissie over IT beheer

Opvallend is dat er in de paragrafen in de begroting niets staat over ICT-beheer.

Reactie GBTwente

GBTwente neemt via een dienstverleningsovereenkomst (DVO) ICT-diensten af van de gemeente Enschede en heeft het ICT niet in eigen beheer. Binnen deze DVO zijn afspraken gemaakt over het beheer van onze ICT-infrastructuur. Hiermee is het niet noodzakelijk om hier aandacht aan te besteden in bijvoorbeeld de paragraaf bedrijfsvoering.

Opmerking commissie over draagvlakmeting Bedrijveninvesteringszone gemeente Almelo

Tot slot enkele inhoudelijke onderwerpen. In de eerste plaats staat er in het jaarverslag op pagina 36 een opmerking over een belasting voor een Bedrijveninvesteringszone (BIZ-heffing) in Almelo. Wellicht zijn er andere gemeenten die soortgelijke plannen kennen. Probeer van elkaar te leren waarom in dit geval het draagvlak voor een dergelijke heffing toch niet voldoende bleek te zijn.

Reactie GBTwente

De Wet BIZ is er gekomen om het recht om belastingen te heffen in te zetten om initiatieven van een groep ondernemers te financieren. De BIZ is voor en door ondernemers. Het is aan hen in een bepaald gebied om met elkaar te bekijken of zij in hun gebied activiteiten willen uitvoeren om de aantrekkelijkheid en veiligheid van dat gebied te verbeteren. De wetgever gaat ervan uit dat de initiatiefnemers de animo voor hun plannen bij de overige ondernemers in het gebied toetsen en vervolgens in onderling overleg de plannen uitwerken in een projectplan. De ondernemers moeten dus onderling draagvlak creëren. Pas als duidelijk is dat er een breed draagvlak is en de gemeente bereidheid heeft getoond hieraan mee te werken, wordt er een vereniging of stichting opgericht die de BIZ gaat uitvoeren. Daarna moet er een uitvoeringsovereenkomst (tussen college en stichting) worden gesloten en pas daarna kan de gemeenteraad een BIZ-verordening vaststellen. Deze regelt dan enerzijds de heffingsvoorwaarden en anderzijds dat de belastingopbrengst als subsidie zal worden verstrekt aan de BIZ-organisatie. Als de gemeenteraad heeft ingestemd dan kan de verordening pas in werking treden als uit een draagvlakmeting voldoende draagvlak is gebleken. Er is sprake van voldoende steun als:

- De respons onder de ondernemers minimaal 50% is.
- Als van de respondenten minimaal 2/3 voor is.
- Als bij een tarief afhankelijk van de WOZ-waarde de voorstemmers meer WOZ-waarde vertegenwoordigen dan de tegenstemmers.

De gemeente organiseert de draagvlakmeting. Het college is verantwoordelijk voor de draagvlakmeting en moet ervoor zorgen dat alle belastingplichtigen zijn geïnformeerd over de strekking van de verordening.

De ondernemers zijn dus zelf verantwoordelijk om voldoende draagvlak te creëren. Hiervoor kunnen ze verschillende initiatieven ondernemen zoals bijvoorbeeld:

- Het aanwijzen van ambassadeurs die ondernemers rechtstreeks benaderen en informeren.
- Het houden van een informele draagvlakmeting.
- In een voorlichtingsbijeenkomst voor ondernemers direct de draagvlak meten van de aanwezigen.
- Verspreiden van promotiemateriaal.

De ondernemers kunnen uiteraard ook bij collega verenigingen of stichtingen best practices ophalen.

Opmerking commissie over percentage gegronde bezwaren

Als laatste valt op dat het percentage gegronde bezwaren (p. 14 jaarverslag) voor reguliere bezwaren bijna 1 op 3 is. Hier is behoefte aan vergelijkende cijfers van GBTwente zelf of liefst ook van andere belastingorganisaties om een beeld te krijgen of dit percentage hoog is. Wellicht kan het ook helpen om inzicht te geven in de aard van de bezwaren om een betere afweging te kunnen maken of er aanleiding is voor een politieke discussie op dit punt.

Reactie GBTwente

In onderstaande tabel wordt inzage gegeven in het aantal binnengekomen bezwaren (alle belastingjaren, exclusief ambtshalve bezwaren) en over het percentage gegronde bezwaren in de afgelopen jaren:

Jaar	Aantal reguliere bezwaren	Aantal NoCure NoPay bezwaren	Totaal aantal bezwaren	% gegronde reguliere bezwaren	% gegronde NoCure NoPay bezwaren	% gegronde bezwaren op totaal niveau
2023	13.088	11.523	24.611	31%	16%	23%
2022	6.065	5.046	11.111	52%	44%	48%
2021	7.089	2.956	10.045	47%	36%	44%

De enorme waardeontwikkeling van onroerende zaken (gemiddeld een waardestijging voor woningen van 21%) in combinatie met de media-aandacht vanuit No Cure No Pay bureaus en het (beperkte) vertrouwen in de overheid heeft gezorgd voor de stijging van het aantal ingediende bezwaren. Procentueel zien we in 2023 een daling van het aantal toegekende bezwaren, in absolute aantallen wordt een vergelijkbaar aantal bezwaren als in 2022 gegrond verklaard. Op dit moment beschikken wij niet over vergelijkbare cijfers van belastingorganisaties over deze jaren.

Als laatste opmerking zijn wij blij met de positieve noot in hoofdstuk 4 over de inzage in de klachten.

Wij nemen aan u met deze toelichting van dienst te zijn geweest en danken tenslotte de opstellers van de QuickScan voor de heldere en duidelijke analyse en suggesties.

Met vriendelijke groet,

Hans Cloosterman

Directeur GBTwente